

Kármelhegyi Boldogasszony kápolna

kulturális örökség kategória – Szegedi értéktár

Tápé ma Szegedhez csatolva, régen önálló településként jelent meg a térképeken. Tápé, tápaiak mindkét elnevezés igaz lakosaira. A kicsiny településrész múltja közel 900 évre tekint vissza. Temetőjükben egy régi kápolna áll, melynek olyan legendás a története és múltja, hogy értékként nemcsak az épület, hanem a története is örökre megőrzésre érdemes. Olvass tovább, klikkelj és ha van időd, kedved keresd fel!

Tudtad-e hogy?

1. Miklós István foggal született, így a néphit szerint táltos volt.
2. A skapuláré jelentése: váll-lepel.
3. Magyarországon a legfontosabb karmelita búcsújáróhely Attyapuszta (Veszprém megye), ahol a karmelita rend női tagjai élnek.
4. Tápé népszerű helyszín volt szegedi festők, írók életében. Számos festmény, vers őrizi a település emlékeit.
5. A helyi legenda szerint II. Rákóczi Ferenc is megfordult Tápén.
6. Tápé a gyékényszövés központja.
7. A Kármel-hegy Izrael északi részén elhelyezkedő hegyvonulat.
8. Örsébet (Erzsébet azaz Sissi) királynét is meggyógyította a tápéi szentembör, mikor Tápén járt.
9. Az építető Miklós István a zárandoklatairól hazahozott vallásos emléktárgyakat a maga építette kápolnába helyezte e. Így a templom rendelkezik egy „szent raktárral”.
10. A kármelisták kedvelt imádsága a hétörömű olvasó, amely Mária hét örömét foglalja magában.
11. Aki szombaton hal meg, a szegedi öregek hite szerint hamarabb fog üdvözölni.
12. Az építés után a kápolnát, főként az asszonyok tartották rendben, a nagyobb karbantartási munkákat a férfiak végezték.
13. A kápolna jelenleg műemléki védetség alatt áll.

13+1. A főoltáron Segítő Mária-kép, a híres passauai Maria-hilf-kegykép hazánkban is elterjedt változata látható, mely a szájhagyomány szerint Ferenc József császár és magyar király adománya 1883-ból. Az újjáépülő Szeged meglátogatásakor, 1883. október 15-én Tápén is megfordult.

Története

Eredete

Szeged-Tápé városrész Öregtemető (Ótemető) területén található. Létrejöttét az 1879-es nagy szegedi árvíznek köszönheti. Az ár teljesen lerombolta Tápét így a kápolnát újjáépítési fogadalomként építették a helyi lakosok 1880-ban. Községi létesítményként épült, a hivatalos egyház felügyelete nélkül.

A Kármelhegyi Boldogasszony kápolna építését egy helyi lakos Miklós Jakó István (1838-1895) kezdeményezte. A fent maradt legenda szerint ez a „szentembör” saját kezével húzta fel az épületet.

A Kármelhegyi Boldogasszony kápolna az árvíz előtti pestis elleni fogadalomból épített kápolnát váltotta. Az épület jelenleg is műemlékvédelem alatt áll.

Kármelhegyi Boldogasszony

Kármélus Boldogasszony, Kapullárés Boldogasszony, szegedi öreg parasztasszonyok szavával Kalmárhögyi Boldogasszony. A karmelita rend kiváltságos Mária-ünnepe, amelyet még napjainkban is országszerte számon tartanak a hívők.

A karmeliták a bibliai Kármel hegyén remetészkedő Illés prófétát tisztelik szellemi ősüknek. A rendalapítójuk Stock Simon (†1265). A hagyomány szerint angyalok és szentek kíséretében neki jelent meg Szűz Mária és *skapuláré*, népiesen *kapulláré* néven emlegetett vállruhát nyújtott át neki e szavakkal: aki ebben hal meg, nem jut a pokol tüzére.

A skapuláré feladására csak karmelita szerzetes jogosult, felhatalmazásra azonban más pap is megteheti. Viselik a társadalom minden rétegében. Habsburg királyainkról, továbbá Deák Ferencről is tudjuk, hogy volt karmelita vállruhájuk.

forrás: Magyar Katolikus lexikon: <http://lexikon.katolikus.hu/K/K%C3%A1rmelhegyi%20Boldogasszony.html>

Kármelhegyi Boldogasszony szögedi tisztelete

A szent ünnepe július 16. E napot megelőzően kilenc napon keresztül a temetőkápolnában gyülekeztek az asszonyok Szegedről, Alsóvárosról. Az ájtatosság idején legalább kilenc főnek jelen kellett lennie. A temetőkápolnába tartott misén a pap megáldotta a jobb kézben magasra tartott skapulárékat, melyeket a néphit szerint bajban és szükségben kell megérinteni.

Linktár

Források:

Bálint Sándor: Szegedi szótár I-II. Budapest, 1957

Bálint Sándor: Népi hitvilág. Tápé, 1971

Bálint Sándor: A szögedi nemzet. Első rész. MFM évkönyve, 1974-1975. Szeged

Bálint Sándor: A szögedi nemzet. Harmadik rész. MFM évkönyve, 1978-1979. Szeged

Barna Gábor-Bálint Sándor: Búcsújáró magyarok. Budapest, 1994

Barna Gábor: Devotio Hungarorum 10. Egy szent raktár. Szeged, 2003

Csongrád megye építészeti emlékei. Szeged, 2000

Ilia Mihály-Juhász Antal: Tápé története és néprajza. Tápé, 1971

ifj. Lele József: Tápéi búcsúvezetők és szentemberek. In. Barna Gábor: Szentemberek a vallásos élet szervezői egyéniségi. Szeged, 1998

ifj. Lele József: A tápaiak hite. Tápé, 1998

Lovász Irén: Szakrális kommunikáció. Bp., 2002

Pap Ádám: Szeged-Tápé, Öregtemető tömbjének rendezése. Kulturális Örökségvédelmi hatástanulmány. Szeged, 2012

<http://www.szegedvaros.hu/ertektar/7702-karmelhegyi-boldogasszony-kapolna.html>

<http://egykor.hu/szeged/karmelhegyi-temetokapolna/1150>

<http://lexikon.katolikus.hu/K/K%C3%A1rmelhegyi%20Boldogasszony.html>

